

Isabel Hoving

De gevleugelde kat

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij
2015

DEEL I

Hij wordt gebeld

I *Dingen*

Later dacht Jasje wel eens dat het allemaal zo was gelopen omdat hij van handige dingetjes hield. Daar zit wel wat in: als hij niet zo hebberig was geweest dan was hij aan het begin al hard weggelopen en was er waarschijnlijk niets gebeurd. Waarom moest hij per se de held van hun verschrikkelijke avonturen worden? Hij was een doodgewone jongen, op vier dingen na dan.

Vier dingen. Eén: hij was een verzamelaar, een goeie. Hij kon zijn spullen zo opbergen dat je ze terug kon vinden, en dat zijn ouders ze niet eens in het halfjaar allemaal tegelijk in de vuilnisbak kieperden. Hij verzamelde vooral handige dingen, zoals zaklantaarns op zonlicht die tegelijkertijd ook kompas, fluit en mes waren. Maar hij had ook planken vol roestige machientjes, schedels en skeletten, ritsen sloten en sleutels, kapotte computerspelletjes en allerhande elektrisch en gewoon gereedschap. Twee: hij kon in slaap vallen waar en wanneer hij wou. Drie: hij kon zich zijn dromen altijd herinneren. Wat behoorlijk lastig kon zijn, vooral als het nachtmerries waren, en hij nog de hele dag het gevoel had dat er een vampier achter hem aan zat. En, ten vierde: hij was een dief.

Een dief? Het spijt me wel, maar dit is de zuivere waarheid. Vraag maar eens naar zijn verzameling sieraden, die laat hij nooit aan iemand zien. Want daar zitten oorbellen tussen, gouden broches, meisjesringetjes, en wat moet een jongen van twaalf daarmee? Hij heeft ze gepikt, half per ongeluk, half expres. Laat je oorbel maar eens vallen als Jasje in de buurt is, of leg je ring op de rand van de wastafel waar hij bij staat en loop dan even naar de handdroger. Of, zoals die dame in bontjas deed, laat in een overvolle tram je gouden armband in de vorm van een slang (met robijnen als ogen, jazeker) van je hand glijden. Als die dan per ongeluk blijft haken aan de knopen van zijn jas, dan staat er ineens een jongen buiten op de tramhalte met iets glimmends in zijn hand, en jij hebt vanuit de wegschokkende tram het nakijken. Maar Jasje is de held van het verhaal en ik wil dit tot zijn verdediging zeggen:

hij pikt nooit van vrienden, en meestal neemt hij alleen iets weg als hij er niet te veel moeite voor hoeft te doen.

Verder was hij een gewone jongen, rank, witjes, zijn haar in de wind, glanzende ogen. Er was helemaal niets bijzonders aan hem te zien waarom hij geroepen zou worden. Achteraf kon je zeggen dat zijn bijzondere geboorte ermee te maken had. Maar dat is achteraf, en welk kind is niet onder bijzondere omstandigheden geboren? Er was dus echt niks. Maar geroepen werd hij. Of liever: niet geroepen, maar opgebeld.

De telefoon ging midden in de nacht. De enkele keer dat zoiets gebeurde sprongen zijn ouders meteen uit bed. Jasje werd dan wakker van hun geschrokken, gedempte stemmen, en niet door het gerinkel zelf. Deze keer hoorde hij het geluid door een volstreckte stilte heen snijden. Hij steunde; zwom door zijn loodzware slaap heen naar boven tot hij snapte wat het was. Hij ging rechtop zitten. Hoe laat was het? Hij luisterde met kloppend hart naar het scheurende geluid. Het hield op, en joeg hem dan weer de stuipen op het lijf. Waarom werd zijn grote stiefzus Eli nou niet wakker? Hij ging weer liggen, het dekbed over zijn hoofd getrokken. Toen nam hij een besluit, sprong uit bed, en liep naar de woonkamer.

De kamer was groter dan normaal, leeg, koud, vol schaduwen. Jasje staaarde met zijn hart in zijn keel naar de telefoon. Er was iets afschuwelijks, dat kon niet anders. Dood, een ongeluk, of een glibberige vent die vieze praatjes verkocht.

‘Hallo?’

‘Spreek ik met de jonheer Joshua Mikael Tak in de Govert Flinckstraat, Amsterdam?’

‘Wat? Met wie spreek ik?’

‘Met Giphart Internationaal, met Joost de Rover. Ik zou u graag een paar vragen willen stellen. Komt het gelegen?’

‘Jawel, maar...’

‘Fijn, dank u wel. Ik heb vijf korte vragen, in verband met een markt-onderzoek onder jongeren. Mag ik als eerste uw leeftijd weten?’

‘Twaalf,’ stamelde Jasje, die het koud begon te krijgen. ‘Meneer...’

‘Dank u wel. Dat is uitstekend. U woont bij uw ouders?’

‘Ja, ik bedoel, bij Kola, ik bedoel mijn moeder, en Edwin. Mijn vader woont verderop, en ik logeer...’

‘Prachtig, dank u. Nu de derde vraag. Wanneer werd Karel de Vijfde geboren?’

‘Wat zegt u? Dat hebben we – o wacht – 1500. Ik weet het, want hij is de vijfde, en daarom kun je dat onthouden.’ Jasje bedacht dat hij misschien iets ging winnen. Een crossmotor hoopte hij, kon-ie mee scheuren achter station Sloterdijk.

‘Ja, dat is correct. Dat doet me plezier. Ik noteer even – de volgende vraag: wat was de oorzaak van het uitsterven van de dinosauriërs?’

Jasje glimlachte. Nou ja, die meteoriet, dat wist iedereen; maar hij had het koud en hij mocht toch nog geen crossmotor, dus hij zei: ‘Die hebben zich doodgelachen.’

Het was stil aan de andere kant van de lijn.

‘Ja,’ legde Jasje uit, ‘omdat die meteoriet op de kop van die ene donderde, lachten de andere zich dood. Zoiets.’

‘Aha.’ De man zei even niets. ‘Ja. Ik begrijp het. Moment...’

Jasje hipte van zijn ene voet op de andere. Hij hoorde gefluister aan de andere kant. Hij wou weer naar bed. Soms kreeg je een prijs voor het leukste antwoord. De grap van het doodlachen was niet van hem, maar van Bors; die mocht ook op de motor.

‘Jongheer Tak?’

‘Ja. Ik ben er nog.’

‘De laatste vraag – denkt u alstublieft goed na, en geeft u accuraat antwoord.’

‘Ja.’

‘Denkt u goed na voor u antwoord geeft. Hoe kan men in en uit een droom geraken?’

‘Wat zegt u?’

‘Op welke manier of manieren begeeft men zich in een droom. En vooral: eruit.’

‘Ik begrijp het niet. Natuurlijk door te gaan slapen. Ik bedoel...’

‘Aha!’ Er klonk een zucht aan de andere kant, en Jasje hoorde de man enthousiast en luid tegen iemand anders zeggen: ‘Max heeft gelijk, kerel.’ Toen: ‘Kunt u nog wat preciezer zijn?’

Jasje lachte. ‘Ik begrijp het niet! Je gaat gewoon slapen, daar valt toch niets over te zeggen?’

‘Ja,’ zei de man gretig, ‘maar zou u het ook kunnen voordoen?’

‘Ja, natuurlijk, maar...’

‘Mooi, dank u wel, dat is werkelijk heel vriendelijk. We zijn dus aan het einde van ons gesprek gekomen. Plaats, tijd, historie, techniek. En uw vriendelijke toezegging. Zullen we zeggen over een dag of drie? Ik dank u wel. Mag ik u nog een prettige nacht toewensen? Goedenavond en tot binnenkort.’

Jasje hield de hoorn in zijn hand en luisterde verbaasd naar het getuut. Langzaam legde hij de hoorn weer op de haak. Hij rekte zich uit. Wat wou die vent nou eigenlijk? Hij begon ineens te rillen, in zijn te korte pyjambroek en zijn groene T-shirtje. Hij liep naar zijn bed en keek op zijn wekker. Half drie. Hij kroop onder zijn halfwarme dekbed en dacht na. Hoe je in een droom terecht komt? En eruit? Was het een grap geweest? Hij had het gevoel dat het meer was dan een grap. Hij had het gevoel dat hij die man iets belangrijks had verteld zonder het zelf te begrijpen, en dat hij beter zijn mond had kunnen houden. Na een tijdje draaide hij zich op zijn zij, en hij sliep in.

De volgende dagen gebeurde er niets belangrijks. Jasje ging naar school, groef met Bors en de anderen verder aan hun ondergrondse gang in het bosje achter het Miranda-bad, hij speelde op de computer en las 's avonds met zijn zaklamp in bed. Edwin, de vriend van zijn moeder, kwam 's nachts weer eens dronken thuis en Kola zelf was druk en kortaangebonden. Jases stiefzuster Eli had een nieuw vriendje, een rare die strak in het pak zat.

‘Het is mij allemaal best,’ zei Kola, ‘maar hij kan de komende tijd niet mee-eten. Ik moet de komende twee weken overwerken.’

Maar hij kwam toch eten, Eli bakte zelf pizza's met te veel ansjovis, en Jasje en het nieuwe vriendje werkten de pizza's zwijgend naar binnen. Misschien was dat het eerste wat anders was, dat rare vriendje. Eli had nooit vriendjes in kostuum. Maar het viel hem niet op, hij dacht aan de ondergrondse gang en waar ze zouden uitkomen, en wat ze moesten doen om de gang niet te laten instorten. Zo ging er een week voorbij voor hij weer werd gebeld.

Jasje werd wakker vlak voordat de telefoon rinkelde. Hij keek op de klok. Kwart over twee. Hij ademde langzaam en luisterde. Het geluid kwam en ging regelmatig. Jasje kwam overeind en stapte uit bed. Heel kalm. Hij liep de trap af naar de woonkamer, en stopte bij de slaapkamer waar Kola en Edwin zachtjes snurkten. Hij stond stil in de deuropening en hij zei zo hard als hij durfde: ‘Mam...’ Als Jasje haar riep werd ze altijd wakker, hoe diep ze ook sliep, hoe zacht hij ook praatte. Altijd. Maar deze keer sliep ze door. Het was heel gek. Hij zette zich schrap, zoog zijn bovenlip naar binnen en liep naar de rustig voortratende telefoon. Hij pakte de hoorn op.

‘Hallo?’

‘Ja, goedenavond jongeheer Tak, met De Rover van Giphart Internationaal. Ik wilde even iets verifiëren, komt het uit? Prachtig. Het zit...’

‘Wacht even,’ zei Jasje, ‘wat wilt u nou toch van mij? Ik begrijp het niet. Wilt u mijn moeder spreken?’

‘Nee, nee, nee, dat is volstrekt niet nodig. Dan hadden we de telefoon wel op volwassen frequentie gezet. Het gaat om een eenvoudige inlichting, u betreffende. Ik wilde graag weten wanneer u gedacht had ons te bezoeken. We verwachtten u eerlijk gezegd al enige dagen geleden.’

‘U bezoeken?’ Jasje dacht meteen aan alle waarschuwingen voor kinderlokken die hij van Kola had gekregen. Aha, zo ging dat dus. ‘Ik ga u helemaal niet bezoeken, ik denk er niet aan!’

‘Ai,’ zei de man pijnlijk getroffen. ‘Ik had toch begrepen – wacht eens – u had dat toch met zoveel woorden gezegd?’

‘Wat? Ik heb helemaal niets gezegd, alleen over Karel de Vijfde en de dinosaurussen. Ik ga nergens heen.’

‘Aha,’ zei de man. ‘Het spijt me, ik ben bang dat ik een erg domme fout heb gemaakt. Er is sprake van een klein misverstand. Maar het is van geen belang, u hoeft zich niet ongerust te maken. We zorgen ervoor dat iemand u hierheen zal begeleiden. De dag na overmorgen? Komt u dat uit?’

‘Ik ga helemaal nergens heen!’ riep Jasje angstig. ‘Er moet niemand komen, dat wil ik niet!’

‘Maar jongeheer Tak, ik begrijp u echt niet, het is toch een eer – ik zou zeggen, een jongensdroom! Giphart Internationaal is in uw leeftijdsgroep een zeer populaire bestemming! En het is niet zo dat we concurrenten hebben, in elk geval niet op ons niveau! Wacht even, ik zit toch wel...’ Hij was even stil. ‘Nee, alles klopt. Uitstekend. U bent gewoon niet op de hoogte. Dat kan. Onze public relations... Jongeheer Tak, het zal me een genoegen zijn u binnenkort de hand te schudden. We maken alles zo snel mogelijk in orde.’

Hij had weer opgehangen, en Jasje keek dom in de tutende hoorn. Betekende dit dat ze hem gingen ontvoeren? Hij ging verdomme niet mee, hij dacht er niet aan. Hoofdschuddend liep hij terug naar zijn bed, en kroop erin. Half drie. Hij werd weer warm en slaperig, en dacht: tussen twee en drie is alle kwaad van zijn macht beroofd. En hij sliep.

De dagen daarna vulden zich met gewone en ongewone gebeurtenissen. Een van zijn vrienden kreeg een PlayStation, en een andere viel en verstuikte zijn enkel. Bors en Jasje groeven dapper samen verder aan de tunnel die onder het hek van het zwembad door moest lopen, maar ze schoten met zijn tweeën niet erg op. Bors, een felle, bruine jongen met zwart krullerig haar, was sterk genoeg, al was hij niet groot; maar hij had niet zoveel zin in graven. Hij drumde liever. En Jasje was wel lang, maar hij werd vlug moe. Bleek was hij altijd al, en als hij moe was werd hij doorschijnend wit. Bors en hij kochten van Bors' zakgeld patat, en dat aten ze op in de tunnel die nog maar weinig op een tunnel leek, terwijl ze praatten over PlayStations en Nintendo's, en over hoe ver ze met zijn tweeën zouden kunnen graven. Het vriendje van Eli kwam nog een keer op bezoek, 's avonds laat, na het eten. Hij probeerde een gesprek met Jasje te beginnen, vroeg of hij zijn verzameling mocht zien, maar Jasje vond hem stom en onhandig. Hij wou hem nog niet zijn stoffige verzameling flippo's laten zien. Hij ging naar zijn kamertje en las een tijdje oude Donald Ducks. Hij wou dat Bors naast hem woonde. Boven op zijn strips sukkelde hij in slaap.

Hij werd wakker door de telefoon, en zijn maag kromp samen van de schrik. Deze keer ging hij Kola echt wakker maken. Hij kroop van zijn bed af, stijf en koud omdat hij met zijn kleren aan in slaap was gevallen, en liep voorzichtig naar de grote slaapkamer, terwijl de stilte werd verscheurd door het gerinkel. Hij liep naar zijn moeder toe en schudde haar schouder: 'Mam!' Harder: 'Mam!!' Ze reageerde niet. Wat was er toch aan de hand? Ze draaide zich snurkend op haar andere zij, ze mompelde iets ('azwamzaz') en sliep verder. Zo hard als hij durfde zei hij: 'Kola, je moet wakker worden!' Ze hoorde niets. Dan in godsnaam maar naar Edwins kant, al zag hij Edwin liever slapend dan wakker. Maar ook Edwin sliep reddeloos vast. Wanhopig liep hij naar het pijnlijk dringende geluid.

'Ja!'

'Joshua? Ben jij dat? Max hier, Max Herbert, van Giphart. Zeg, jongen, heb je Joost nou eigenlijk wel begrepen? Kom je nog, of hoe zit het?'

Het duizelde Jasje. Nu een Max? Wie was dat nu weer?

'Waar komen? En waarom? Waar hebben jullie het toch steeds over?'

'Ai. Dat dacht ik wel.' De man aan de andere kant klakte met z'n

tong. ‘Kijk, het is nogal moeilijk uit te leggen. Misschien moet je maar gewoon komen kijken, dan snap je het vanzelf wel. En ik kan je vertellen, Joshua, jongens van jouw leeftijd vechten om bij Giphart op bezoek te mogen komen. Weet je wel hoe je hier moet komen? Heb je er een flauw idee van hoe je het aan moet pakken?’

De man klonk vastberaden. Toen Jasje niet meteen antwoordde ging hij ernstig verder. ‘Dat dacht ik wel, dat dat het probleem was. Ik kan het je niet uitleggen, Joshua, je moet het zelf doen. Maar ik weet dat je het kunt. Alles wijst erop dat je het kunt. Luister goed. Ik vang je aan deze kant op. Je moet nu naar je buitendeur gaan.’

‘Moet ik naar de voordeur komen?’

‘Nee, je buitendeur – je tussendeur, de overgang – bij de balie, snap je? Wacht even, daar word je natuurlijk ook niet veel wijzer van. Laten we het gewoon maar proberen. Luister goed, Joshua. Loop strakjes terug naar je slaapkamer. Loop dan heel voorzichtig weer door de gang de trap af naar de zitkamer. Van daaruit loop je naar de keuken. Van daaruit naar de volgende kamer. En steeds verder. Voorzichtig hè, doe het licht niet aan. We proberen het gewoon, en ik zal je helpen. Ik wacht je op. O ja, en je vriend Bors komt ook. Als het niet lukt, bel ik je wel weer.’

Hij had opgehangen. Jasje blies door zijn tanden. Stom, stom. Er was na de keuken geen andere kamer. Wat wist die man er ook van? Maar het was raar: hij begon te tintelen. Het kon hem niet schelen, hij wou weten hoe het zat. Hij ging het gewoon uitproberen. En Bors kwam ook! Hij floot zachtjes voor zich uit, toen hij terugging naar zijn slaapkamer. Zijn nekharen stonden overeind, zijn hele lichaam was geladen met een licht zingende spanning, alsof hij onder stroom stond. Hij was verschrikkelijk opgewonden. Hij trok vlug een dikkere trui aan, schoot in zijn schoenen (soms was het makkelijk als je in je kleren in slaap viel) en deed zijn horloge om. Toen stapte hij opnieuw de gang in.

Hij was opgewonden en een beetje bang – de gang leek anders dan anders, leger, en eenzamer. Hij trok zijn riem dichter om zijn smalle heupen. Trap af. Ook de kamer leek groter, en verlatener, zelfs wat droevig. Geeft niet, kamer, geeft niet; ik kom strakjes weer terug, voel je maar niet alleen. Hij liep gespannen, miste zelfs bijna de deur, die hij tientallen keren per dag gedachteloos door liep, de deur naar de keuken. Alsof de kamer hem niet wou laten gaan. De keuken leek ook al

donkerder, met vreemde witte lichten, van het klokje van de magnetron en de oven, en de wijzerplaat van de grote klok. Alles zag er zo anders uit 's nachts. Hij liep naar de kooi met de twee dwergpapegaai-tjes. Toen hij bij ze stond begonnen ze te bewegen, en zachte geluidjes te maken. Hij duwde zijn vinger door de tralies van het deurtje om ze te krieuwelen. Zizi pakte zijn vinger met een klein klauwtje beet. Jasje grinnikte. Het was een fijn en troostend gevoel, zo'n klauwtje. Nog glimlachend keek hij de keuken weer in – en hij schrok verschrikkelijk. In een reflex trok hij zijn vinger terug, die bleef haken, waardoor het deurtje openschoot. Met zijn pijnlijke, geschramde vinger in zijn mond keek hij ongelovig naar de deur die uit de keuken naar het balkon zou moeten leiden. Naar het balkon? Door de oude glazen keukendeur heen zag hij een grote kamer die als twee druppels water leek op de zitkamer die hij zojuist verlaten had. Hij draaide zich om, met woest kloppend hart. Het was waar, daar was nog de gewone kamerdeur. En hier voor hem was een nieuwe kamer. Die er nooit geweest was. En die er nu was.

Hij stapte vooruit. Die Max had gezegd: door de kamer na de keuken. Hoe kon hij dit hebben geweten? Spookte het in zijn huis? Hij liep heel voorzichtig naar de balkondeur en opende hem. Hij stond op de drempel van een grote kamer die een beetje anders was. Anders, breder, lager – grotere ramen, en de gordijnen leken roder en dikker. Het licht was ook anders. Niet blauwwit, zoals daarnet. Een warmere kleur. Goudbruin. Hij haalde diep en rustig adem, om zichzelf te kalmeren. Ik moet verder lopen, zei hij. Bors komt ook. Maar hij kon zich niet bewegen. De tijd leek bevroren. Toen voelde hij, volstrekt onverwacht, een scherpe nagel in zijn schouder slaan. Hij draaide zijn hoofd met een gil om: 'Au!' En zijn wang streek tegen een verenlichaampje. Zizi was uit de kooi gekropen en achter hem aan gevlogen, gekke oude Zizi, met haar harde nageltjes. Jasje lachte hardop van opluchting, en toen streek er een vleugel langs zijn andere wang, en die jonge doerak, Daraai, landde op zijn andere schouder.

Voorzichtig stapte hij de nieuwe kamer in, en liep er langzaam doorheen. Hij opende de deur aan de overkant, en zag daar opnieuw de keuken. Ook die was net iets anders, net zoals de kamer. Jasje keek naar de plaats waar de kooi altijd stond, en hij lachte zenuwachtig: de kooi was weg, er was een kom met goudvissen. Hij voelde zijn vogels tegen zijn wangen en was blij. 'Ik heb liever jullie mee op reis dan twee vissen.' Hij liep de keuken door (met een enorm espressoapparaat, en

een ronde tafel in plaats van hun vierkante) en opende de deur naar het balkon. Hij stond weer op de drempel van de grote kamer. Nu zag hij er erg anders uit. Er scheen pril daglicht naar binnen. Voor de open ramen stond een grote witte tafel, die gedekt was met helderroze en -rode en -oranje borden en koppen en schotels. De vloer was glimmend geboend, en er stond een enorme televisie aan; vier mannen zongen een lied met veel trillers en bijna valse noten.

Hij stapte de volgende keuken binnen. Dit keer was er iemand; een grote vrouw met donker haar was druk bezig deeg uit te rollen. De radio stond aan en ze zong uit volle borst mee. Deze keuken was heel groot, met vier fikse tafels in het midden. Op een ervan stond een computer, en daarachter zaten twee jongetjes een spelletje te spelen, met een hoop gepiep en gevloek. De vrouw keek even op toen Jasje binnenkwam. 'Maak maar gauw voort,' zei ze, 'ze wachten al op je.'

Doorlopen, doorlopen! Hij liep een nieuwe kamer binnen, toen weer een keuken, toen weer een kamer, het hield niet op. Soms ontmoette hij mensen, die hem aanspoorden gauw verder te gaan, alsof ze het heel gewoon vonden dat hij binnenstapte. Meestal waren de kamers en keukens prettig, behalve die schemerachtige kamer waarin een wit bed stond, met een kreunende stokoude man erin. Jasje liep er geschrokken doorheen. Bij het binnenkomen van de zoveelste keuken kwam hij terecht in een kleine, vierkante ruimte, met een soort secretaressebalie. Er zat een meisje achter te typen, dat even vluchtig naar Jasje opkeek.

'Ah,' zei ze, 'goedemorgen, momentje alstublieft. Tak, Joshua?' Ze keek op het scherm van haar computer.

'Ja,' zei Jasje bedremmeld.

Ze lachte toen ze zijn gezicht zag. 'Welkom,' zei ze, 'we vinden het altijd heerlijk als we jonge bezoekers hebben. Ga maar zitten, ze komen zo.'

Ze ging verder met haar werk. Jasje liet zich in een van de rode kuipstoeltjes zakken. Zijn papegaaitjes knabbelde zachtjes aan zijn oor. Straks zit ik bij een tandarts, dacht hij bezorgd. Mooie boel. En als ik terugga moet ik al die stomme kamers weer door. De moed zonk hem in de schoenen. Hij had het gevoel dat hij wel uren gelopen had. Dat was niet zo: het had precies tweeëntwintig minuten en zeven seconden geduurd, volgens zijn eigen horloge.